

Ny anleggspolitikk

Innhold:

Ny anleggspolitikk	1
I: Status og utfordringer med dagens anleggspolitikk.....	2
II: Forslag til Idrettens hovedmål og strategier på anleggsområdet	3
III: Forslag til ny Anleggspolitikk og organisasjonsleddenes rolle	6
IV: Organisasjonsleddenes rolle i anleggsarbeidet.....	11
IV: Forslag til Anleggspolitisk program 2019 - 2024	12
Vedlegg til anleggspolitisk program 2019 - 2024	14

Innledning

Ny anleggspolitikk ble vedtatt av Idrettsstyret 4. april 2019. Den er basert på en prosess der organisasjonen har vært involvert gjennom møter, workshops og høring.

Ny anleggspolitikk er et overordnet planverk som skal involvere hele idrettsorganisasjonen. I tillegg foreslås endringer i den statlige idrettspolitikken, og i kommuner og de nye regionenes oppfølging av anleggsområdet. Dersom anleggspolitikkens strategier og målsettinger skal nås, må samarbeid og en felles innsats for anleggfeltet prioriteres og styrkes – internt i idretten og mellom idretten og offentlige myndigheter. Anleggspolitikken peker således på hva idretten skal ta ansvar for og hva vi mener at staten bør gjøre – for at vi i fellesskap oppnår en god og framtidsrettet anleggsutvikling i hele landet.

Gjennom Ny anleggspolitikk er målet å få bygget anlegg slik at *all ønsket aktivitet kan gjennomføres og at idrettslagenes kostnader ved bruk av idrettsanlegg reduseres.*

Anleggspolitikken gir retning og virkemidler for å få en mer fysisk aktiv befolkning, nye og flere ungdommer og barn inn i idretten og et større og mer mangfoldig idretts- og aktivitetstilbud – i relevante anlegg. Idrettens mål er at idretten kan tilby aktiviteter til alle, til lav – helst ingen – kostnad for barn og unge som trener, leker og konkurrerer i idrettsanleggene.

Det er et ønske å vri anleggspolitikken i retning av mer innflytelse for idretten og mer strategisk og planmessig etablering av framtidens anlegg. Innflytelse over anleggsutviklingen henger sammen med at idrettsorganisasjonen har solid anleggspolitisk kompetanse, strategier og planer, og samarbeid internt i idretten.

Ny anleggspolitikk løfter fram *store trenings- og rekrutteringsanlegg og strategisk viktige anlegg* for idretten. Isanlegg, anlegg for å øke bredden og mangfoldet i anleggstyper, herunder nye og små idretter og nytt Nasjonalt toppidrettssenter er spesielt fremhevet.

Anleggspolitikken for de neste årene må være kunnskapsbasert og det er viktig å basere anleggsutviklingen på oversikter over befolkningsutvikling, aktivitetstrender og nye måter å være i aktivitet på, både organisert og uorganisert.

Idretten inviterer staten til konkrete endringer i anleggspolitikken, blant annet en betydelig utvidelse av *anleggspolitiske program og konkrete tilskuddsordninger over statsbudsjett*. Et anleggspolitisk program på 1.2 milliarder kroner over 6 år (200 millioner pr år) vil øke etterslepet på de anleggene som ligger under post 1.1. Anleggspolitisk program vil på den annen side skape samarbeid og nytenkning rundt anleggsbygging og –utvikling. Man ser behovene i sammenheng, prioriterer etter en totalvurdering, samt bidrar til at idrettsanlegg som kommuner normalt ikke klarer å finansiere, realiseres. Et utvidet anleggspolitisk program vil skape rom for strategisk og framtidsrettet utvikling og prioritering, nye anleggstyper og nye idretter, samt nyskaping, innovasjon og rekruttering.

Idretten ønsker at staten forsterker sine bidrag. Det offentlige bør bidra til å redusere kostnadene i barne- og ungdomsidretten ved å ta et større ansvar for anleggsbygging og ved at det etableres gode og forutsigbare støtteordninger for idrettslag som bygger og drifter egne anlegg.

Anleggspolitikken er inndelt i 4 kapitler. Kapittel I presenterer status og utfordringer med dagens anleggspolitikk. Deretter følger forslag til hovedmål, strategier og tiltak på anleggsområdet i kapittel II. Kapittel III presenterer Ny anleggspolitikk og organisasjonsleddenes rolle og i det siste kapittelet omtales utvidelsen av anleggspolitiskprogram.

I: Status og utfordringer med dagens anleggspolitikk

Idretten bidrar til god folkehelse, deltakelse og inkludering. Dette er idrettens samfunnsrolle og skapes gjennom idrettslagenes aktiviteter. For å kunne drive med idrett må man ha idrettsanlegg. På tross av at det bygges mange anlegg er det fortsatt stor anleggsmangel i Norge. Mangelen på idrettsanlegg er den største begrensningen for deltakelse i fysisk aktivitet blant barn og ungdom. 25 prosent av idrettslagene melder at de har utfordringer knyttet til anlegg. Gjennom møter med organisasjonen har Idrettsstyret identifisert mange behov og spesielt en mangel på store, kostnadskrevenende anlegg og anlegg med flere bruksområder. Det er også identifisert en felles vilje for å realisere Nasjonalt toppidrettssenter.

Nesten alle idrettsanlegg bygges av kommuner eller av idrettslagene selv. Idrettslagene bygger flest anlegg, mens kommunene bygger de store anleggene og står samlet sett for de største investeringene. I tillegg til å bygge egne anlegg er idrettslagene pådrivere for bygging av mange kommunale anlegg.

Statens viktigste rolle på anleggsområdet er å bidra med delfinansiering gjennom bruk av spillemidler og ved å yte momskompensasjon. Ved utforming av regelverket for fordeling av spillemidler, legger staten viktige premisser for hvilke anlegg som blir prioritert i kommunene.

Anleggsbyggingen kjennetegnes ved at den enkelte kommune og idrettslag sjelden bygger samme anleggstype to ganger i løpet av kort tid. Det medfører at byggherren ofte har liten erfaring fra lignende prosjekter når nye anlegg planlegges.

Et annet viktig kjennetegn er at det ofte går lang tid fra et anleggsønske eller -behov oppstår til anlegget blir realisert. Dette gjelder spesielt for de større kommunalt finansierte anleggene.

Spillemiddelordningen er i dag underfinansiert og etterslepet på utbetaling av spillemidler har passert 3 milliarder kroner. De senere årene har spillemidlene utgjort 22 -23 prosent av anleggskostnadene.

Det er store variasjoner i hvor stor andel av kostnadene spillemidlene dekker, men ordningen er utformet slik at anlegg med lav kostnad mottar relativt sett mer i spillemidler enn anlegg med høye byggekostnader.

Det bygges neppe idrettsanlegg det ikke er behov for, men det kan stilles spørsmål ved om det alltid er de «riktige» anleggene som prioriteres.

Det er også stadfestet at idrettens rolle som premissleverandør overfor lokale, regionale og statlige myndigheter varierer og til tider er svak.

II: Forslag til Idrettens hovedmål og strategier på anleggsområdet

Hovedmål

Det er idrettsstyrets oppfatning at idretten må få større innflytelse over anleggsutviklingen i Norge. Mer innflytelse betyr endringer – i egne og statlige anleggspolitiske målsettinger og i innretninger på spillemiddelordningen. For å oppnå en god anleggsutvikling må både idretten og staten bidra. Idretten kan beslutte hva vi *har ansvar for* og hva vi *ønsker* at staten bør bidra med – slik at vi når våre målsettinger. En helhetlig inngang til anleggsutviklingen der samarbeid preger prosessene er derfor viktig.

Tilgang til anlegg til lavest mulige kostnader ved bruk er viktige virkemidler for å gjennomføre aktivitet for alle. Det er ikke et mål for idretten å bygge og drive idrettsanlegg. Ideelt sett bør alle anlegg bygges og driftes av det offentlige, mens idrettens rolle er å fylle dem med aktivitet.

Det foreslås to hovedmål innenfor anleggsområdet. Disse skal ligge til grunn for våre strategier og tiltak:

1. *Det skal bygges anlegg slik at all ønsket aktivitet kan gjennomføres*
2. *Idrettslagenes kostnader ved bruk av idrettsanlegg skal reduseres*

Bakgrunn for valg av hovedmål

Idretten arbeider for økt aktivitet i befolkningen. For å tilrettelegge for morgendagens aktivitetsbehov og –mønstre må vi utvikle flere og bedre anlegg, samt smartere bruk av dem. Vår visjon er «idretts glede for alle» - dette skapes i gode miljøer og i en infrastruktur som ivaretar medlemmenes behov.

Suksessfaktorer i anleggsarbeidet

Troverdighet bygges gjennom kompetanse og ved gode involveringsprosesser av alle relevante parter før anleggsmålene fastsettes og settes ut i livet. En viktig forutsetning for gjennomslag for vedtatte mål er at en samlet idrett har eierskap til, og står bak de mål som lanseres. Eierskap oppnås gjennom involvering i utarbeidelsen av målene. Etter at målene er fastsatt er det ofte et langsiktig arbeid over år som realiserer målene. For å lykkes med mål og strategier er derfor *langsiktighet, kompetanse, involvering og troverdighet* viktige suksesskriterier for anleggsarbeidet.

Strategier

Bakgrunn for valg av strategier

De fleste viktige avgjørelser innenfor anleggsområdet tas av andre enn idretten selv. Idrettens rolle er i stor grad å være premissleverandør for lokale, regionale og statlige myndigheter i anleggsspørsmål, men denne rollen er variabel og har svakheter. Det bygges, som nevnt, neppe unødvendige anlegg, men det bør stilles kritiske spørsmål til hvilke anlegg som bygges hvor, og når.

Norske kommuner tar investeringsbeslutningen for 75 prosent av alle investeringer i idrettsanlegg, mens staten legger føringer for hvilke og hvor mange anlegg som bygges gjennom forvaltning av spillemiddelordningen. Videre fastsetter staten størrelsen på momskompensasjon og fatter vedtak om eventuelt andre satsinger over statsbudsjettet.

For å nå målet om at idrettslagenes anleggskostnader skal reduseres er det viktig at det offentlige tar et større ansvar for bygging av idrettsanlegg, og at tilskudds- og støtteordninger bedres.

Kompetanse om anleggsbehov, anleggsutforming, tilskuddsordninger og planprosesser er viktig for å nå målene, og det er viktig at det legges til rette for erfaringsutveksling mellom nye og erfarne anleggsbyggere.

For å realisere nødvendige og etterspurte anlegg må idretten styrke sin rolle overfor myndighetsnivåene, øke sin innflytelse over anleggsutvikling og rammevilkår og videre heve sin anleggsfaglig kompetanse.

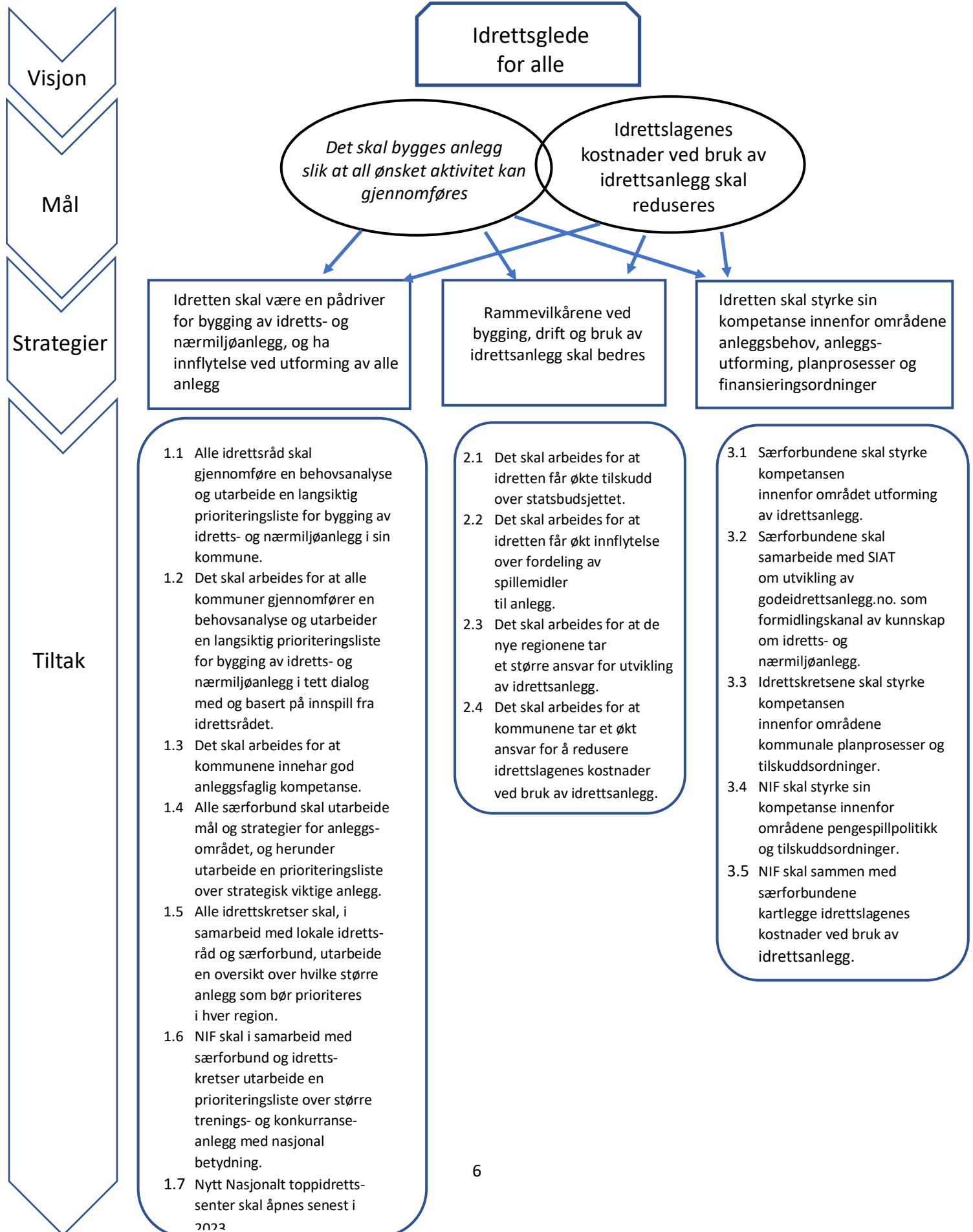
Strategiene og tiltakene må baseres på dokumenterte behov og et solid faktagrunnlag, som viser befolkningsstatus og forventet befolkningsutvikling, sammensetning og utvikling i NIFs medlemsmasse, samt medlemmenes behov. Strategiene og tiltakene må muliggjøre og sikre rekruttering, aktivitetsbredde og gode valgmuligheter. NIF må gå i front for å lage gode og grundige analyser sammen med resten av norsk idrett, for å synliggjøre hva idretten trenger av anlegg de nærmeste årene.

Under hovedmålene for anleggspolitikken foreslås en tredelt strategi:

- 1. Idretten skal være en pådriver for bygging av idretts- og nærmiljøanlegg, og ha innflytelse ved utforming av alle anlegg*
- 2. Rammevilkårene for bygging, drift og bruk av idrettsanlegg skal bedres*
- 3. Idretten skal styrke sin kompetanse innenfor områdene anleggsbehov, anleggsutforming, planprosesser og finansieringsordninger*

Under hver strategi er det foreslått tiltak.

III: Forslag til ny Anleggspolitikk og organisasjonsleddenes rolle

Strategi 1: Idretten skal være en pådriver for bygging av idretts- og nærmiljøanlegg, og ha innflytelse ved utforming av alle anlegg

Tiltak 1.1

Alle idrettsråd skal gjennomføre en behovsanalyse og utarbeide en langsiktig prioriteringsliste for bygging av idretts- og nærmiljøanlegg i sin kommune.

Behovsanalysen er selve grunnlaget for innflytelse i anleggspolitikken lokalt. Analysen har to formål:

- 1.1.1 Den skal danne grunnlag for idrettens innspill til kommuneplanen for å sikre at kommunene fastsetter gode mål for idrett og at det avsettes nødvendige arealer til utvikling av anlegg for idrett og fysisk aktivitet.
- 1.1.2 Den skal danne grunnlag for idrettens innspill til kommunens idrettsplan vedrørende prioritering av anlegg.

Analysen ferdigstilles før arbeidet med kommune- og idrettsplan påbegynnes. Idrettskretsene skal ved behov bidra til utarbeidelse av planen og innhente innspill fra særforbundene om behov for større trenings- og konkurranseanlegg i aktuell kommune.

Tiltak 1.2

Det skal arbeides for at alle kommuner gjennomfører en behovsanalyse og utarbeider en langsiktig prioriteringsliste for bygging av idretts- og nærmiljøanlegg i tett dialog med og basert på innspill fra idrettsrådet.

Tiltak 1.3

Det skal arbeides for at kommunene innehar god anleggsfaglig kompetanse.

Tiltak 1.4

Alle særforbund skal utarbeide mål og strategier for anleggsområdet, og herunder utarbeide en prioriteringsliste over strategisk viktige anlegg.

Tiltak 1.5

Alle idrettskretser skal, i samarbeid med lokale idrettsråd og særforbund, utarbeide en oversikt over hvilke anlegg som bør prioriteres i hver region.

Tiltak 1.6

NIF skal i samarbeid med særforbund og idrettskretser utarbeide en prioriteringsliste over større trenings- og konkurranseanlegg med nasjonal betydning.

Tiltak 1.7

Et nytt nasjonalt toppidrettssenter skal åpnes senest i 2023

Strategi 2: Rammevilkårene ved bygging, drift og bruk av idrettsanlegg skal bedres

Tiltak 2.1

Det skal arbeides for at idretten får økte tilskudd over statsbudsjettet.

Det foreslås tre konkrete tiltak for prioriterte tilskudd over statsbudsjettet:

- 2.1.1 Full momskompensasjon for alle idrettslag som bygger egne anlegg.
- 2.1.2 Nasjonalt toppidrettssenter finansieres over statsbudsjettet, ved bruk av spillemidler og andre mulige finansieringskilder.
- 2.1.3 Tilskudd til svømmeanlegg styrkes gjennom at finansiering over statsbudsjettet kommer i tillegg til finansiering gjennom Kulturdepartementets spillemiddelordning. Det gjennomføres et tiårig statlig løft for svømmeanlegg slik at alle barn og unge blir svømmedyktige innen de går ut av grunnskolen. Svømmeanleggsløftet gjennomføres faglig og finansielt i et forpliktende samarbeid mellom Kulturdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet.

Tiltak 2.2

Det skal arbeides for at idretten får økt innflytelse over fordeling av spillemidler til anlegg.

Følgende endringer foreslås i spillemiddelordningen:

- 2.2.1 Det skal arbeides for at en større andel av spillemiddelene tildeles strategisk viktige anlegg og større trenings- og rekrutteringsanlegg. Alle anlegg skal ha en tilskuddssats som tilsvarer minimum 25 % av normal anleggskostnad for anleggstypen (Ordinære spillemidler, post 1.1).
- 2.2.2 *Anleggspolitisk program* økes til 1,2 mrd. kroner med seks års varighet (se kap. IV)
 - i. Midlene fra anleggspolitisk program kommer i tillegg til ordinære spillemidler (post 1.1).
 - ii. Samlet tilskudd fra ordinære spillemidler og anleggspolitisk program skal tilsvare 40 % av anleggskostnaden for et normalanlegg.
 - iii. Det foreslås at Spesielle anlegg, post 2.2 avvikles og at tiltak som har fått støtte over denne posten knyttes til anleggspolitisk program. Anlegg til store internasjonale arrangementer *kan* gis støtte over anleggspolitisk program.
- 2.2.3 Samarbeid mellom en region/fylke og en kommune skal falle inn under ordningen med interkommunale anlegg.
- 2.2.4 Satsingen på godeidrettsanlegg.no og Senter for idrettsanlegg og teknologi (SIAT) ved NTNU styrkes.
- 2.2.5 Det skal arbeides for at staten gjennomfører en evaluering av spillemiddelordningen i forbindelse med arbeidet med den varslede idrettsmeldingen.

Tiltak 2.3

Det skal arbeides for at de nye regionene tar et økt ansvar for utvikling av idrettsanlegg.

Når de nye regionene er etablert bør de ta ansvar for:

- 2.3.1 Utvikling av strategi og helhetlig planlegging av regionenes anleggsmasse.
- 2.3.2 Etablering av store regionanlegg som part i et interkommunalt samarbeid.
- 2.3.3 Bygging av idrettsanlegg i tilknytning til videregående skoler.

Tiltak 2.4

Det skal arbeides for at kommunene tar et økt ansvar for å redusere kostnadene for idrettslagenes bruk av idrettsanlegg.

Innenfor anleggsområdet skal det arbeides for at kommunene:

- 2.4.1 Tar ansvar for å tilrettelegge for alle aktuelle idretter.
- 2.4.2 Bygger idrettsanlegg i forbindelse med bygging av skoler
- 2.4.3 Stiller anlegg til gratis disposisjon for trening og konkurranser for barn og ungdom og gir driftsstøtte til idrettslag som eier egne anlegg eller er henvist til leie av kommersielle lokaler.

Strategi 3: Idretten skal styrke sin kompetanse innenfor områdene anleggsbehov, anleggsutforming, planprosesser og finansieringsordninger

Tiltak 3.1

Særforbundene skal styrke sin kompetanse på utforming av idrettsanlegg.

Tiltak 3.2

Særforbundene skal styrke samarbeidet med SIAT om utvikling av godeidrettsanlegg.no som formidlingskanal av kunnskap om idretts- og nærmiljøanlegg.

Tiltak 3.3

Idrettskretsene skal styrke sin kompetanse innenfor områdene kommunale og regionale planprosesser og tilskuddsordninger.

Tiltak 3.4

NIF skal styrke sin kompetanse innenfor områdene pengespillpolitikk og tilskuddsordninger.

Tiltak 3.5

NIF skal sammen med særforbundene kartlegge idrettslagenes kostnader ved bruk av idrettsanlegg.

IV: Organisasjonsleddenes rolle i anleggsarbeidet

NIFs rolle

1. NIFs ansvar er å koordinere idrettens innspill overfor statlige myndigheter, arbeide for økt statlig anleggsfinansiering, bidra til kompetanseutvikling i organisasjonen innenfor områdene anleggspolitikk, tilskuddsordninger og kommunale planprosesser.
2. NIF skal i kommende tingperiode:
 - i: prioritere anleggspolitisk arbeid, ikke anleggsgag
 - ii: prioritere arbeid med å styrke den statlige anleggsfinansieringen
 - iii: øke utredningskapasiteten innen anlegg for å kunne
 - a. bidra til utarbeidelse av anleggspolitikk og -planer for de særforbund som ønsker det, samt i større grad være en rådgiver innenfor anleggsområdet for særforbund og idrettskretser.
 - b. gjennomføre nødvendige utredninger.

Idrettskretsenes rolle

1. Idrettskretsenes ansvar er å koordinere idrettens innspill overfor regionale myndigheter, arbeide for økt statlig anleggsfinansiering (gjennom stortingsbenkene), bidra til kompetanseutvikling i idrettsrådene innenfor områdene anleggspolitikk, tilskuddsordninger og kommunale planprosesser.
2. Idrettskretsene skal i kommende tingperiode:
 - i. prioritere anleggspolitisk arbeid, ikke anleggsgag.
 - ii. prioritere påvirkningsarbeid overfor regionale myndigheter og «stortingsbenker».
 - iii. Skal på sikt øke kapasiteten innen anlegg for å kunne:
 - a. bidra med råd om kommunale prosesser og tilskuddsordninger til idrettslag som planlegger bygging av egne anlegg.
 - b. veilede idrettsrådene og ved behov bidra ved utarbeidelse av prioriteringslister over nye idrettsanlegg.
 - c. arbeide sammen med idrettsrådene om innspill til kommunale planer.

Idrettsrådenes rolle

1. Idrettsrådenes ansvar er å koordinere idrettslagenes innspill overfor kommunale myndigheter, arbeide for bedre rammebetingelser for idretten og at kommunene bygger anlegg i tråd med idrettsrådets prioriteringsliste.

Særforbundenes rolle

1. Særforbundene har ansvar for den anleggsmessige kompetansen rundt utforming av idretts- og nærmiljøanlegg for sine idretter.
2. Særforbundene skal i kommende tingperiode vurdere hvorvidt det er behov for å etablere anleggsveiledere eller tilsvarende for «sine» anlegg.

IV: Forslag til Anleggspolitisk program 2019 - 2024

Innledning

Det er Kulturdepartementet som fastsetter innhold og størrelse på et anleggspolitisk program.

En klar tilbakemelding fra idrettskretser og særforbund har vært et ønske om at idretten skal få en større rolle i å prioritere hvordan spillemidlene fordeles. Tilgjengelige spillemidler kan ikke løse alle utfordringer og det er viktig at flere behov ses i sammenheng og at det prioriteres mellom disse.

Det foreslås et større anleggspolitisk program enn tidligere, med lenger varighet og hvor flere nye elementer inkluderes.

Størrelse og innretning

Det foreslås et anleggspolitisk program på 1,2 milliarder kroner med seks års varighet. Tilskudd fra anleggspolitisk program kan gis til følgende tre formål:

1. Større trenings- og rekrutteringsanlegg.
2. Strategisk viktige anlegg for særforbund og idrettskretser.
3. Etablering eller oppgradering av mesterskapsanlegg som ikke faller inn under nasjonalanleggsordningen.

Forslag til fordeling av midlene mellom de tre formålene må utredes og fastsettes senere, men under punkt 1 er det utpekt noen anleggstyper som Idrettsstyret mener bør få et løft.

Samlet spillemiddeltilskudd fra anleggspolitisk program og ordinære spillemidlene skal til sammen utgjøre:

- 40 prosent av normal anleggskostnad for anlegg tilhørende punktene 1 og 2 over.
- Eventuelle tilskudd til etablering eller oppgradering av mesterskapsanlegg fastsettes etter en egen vurdering.

Punkt 1: Større trenings- og rekrutteringsanlegg

Følgende anleggstyper foreslås:

- Isanlegg
- Anlegg for å øke bredden og mangfoldet i anleggstyper

Isanlegg omfatter ishaller, curlinghaller bandyanlegg og anlegg for hurtigløp på skøyter.

Anlegg for å øke bredden og mangfoldet i anleggstyper omfatter tilleggsarealer til eksisterende eller nye idrettshaller og «idrettens aktivitetshus».

Idrettens aktivitetshus er et nytt konsept som skal inneholde minimum fire aktivitetsflater for forskjellige idretter. Konseptet er beskrevet i et vedlegg til denne strategien.

Det foreslås at det settes av 150 millioner kroner til isanlegg og 240 millioner kroner til anlegg for å øke bredden og mangfoldet i anleggstyper.

Punkt 2: Strategisk viktige anlegg for særforbund og idrettskretser

I tråd med anleggsstrategiens punkter 1.4, 1.5 og 1.6 skal det etableres en liste over strategisk viktige anlegg. Prioriteringslisten skal etableres i løpet av første halvår 2020. Alle særforbund og idrettskretser kan foreslå anlegg. Anleggene som foreslås skal være en del av en vedtatt anleggsstrategi i det aktuelle organisasjonsledd.

Idrettsstyret vedtar idrettens prioriteringsliste.

Størrelsen på denne delen av anleggspolitisk program vil bli fastsatt etter at prioriteringslisten er vedtatt.

Punkt 3: Etablering eller oppgradering av mesterskapsanlegg som ikke faller inn under nasjonalanleggsordningen

Det foreslås at tilskudd til større konkurranseanlegg som skal bygges eller må rehabiliteres i forbindelse med internasjonale mesterskap eller større internasjonale konkurranser, innlemmes i anleggspolitisk program. Dette punktet vil være viktig for utvikling av en bredt forankret idrettslig strategi for å få internasjonale konkurranser i Norge.

Størrelsen på denne delen av anleggspolitisk program vil bli fastsatt på et senere tidspunkt.

Bruk av midler fra hovedfordelingen

Det foreslås at den årlige avsetningen på hovedfordelingen tilpasses forventet årlig utbetaling samme år.

Vedlegg til anleggspolitisk program 2019 - 2024

Valg av innretning på programmet

Isanlegg

Med bakgrunn i idrettsrådsundersøkelsen fra 2015 hvor anleggssituasjonen for isidrettene kom svært dårlig ut foreslås det å inkludere isidrettene i anleggspolitisk program. Et etterspurt anleggsløft for isidrettene kan vanskelig la seg realisere uten at tilskuddene fra spillemidlene økes betydelig. Det foreslås at det settes av 150 millioner til isanlegg. Midlene fordeles i utgangspunktet til 14 anlegg.

Det skal i tråd med punkt 2.2.1 i tiltakene arbeides for å øke tilskuddene til større trenings- og rekrutteringsanlegg. Det foreslås at de ordinære tilskuddssatsene økes til minimum 25 prosent av anleggskostnaden. Dersom en lykkes med dette vil en kunne øke antall anlegg som kan få programsatsingsmidler.

	Antatt kostnad (mill.kr)	Dagens tilskuddssats (mill.kr)	Tilskudds-prosent ordinære midler	40 prosent tilskudd utgjør (mill.kr)	Behov for progsats-midler (mill.kr)	Antall anlegg	Totalt avsatt til formålet (mill.kr)
Bandy	40	8	20,0 %	16	8	2	16
Bandy/Hurtigløp	60	12	20,0 %	24	12	2	24
Curling	30	9	30,0 %	12	3	4	12
Ishall	80	15,5	19,4 %	32	16,5	6	99
						14	151

Bandy og Skøyteforbundet innstiller på fordeling av 40 millioner kroner til utendørs kunstisanlegg. Curlingforbundet innstiller på fordeling av 12 millioner kroner til curlinghaller, mens Ishockeyforbundet og Skøyteforbundet innstiller på fordeling av 98 millioner kroner til ishaller.

Innstilling til fordeling til konkrete prosjekter skal bygge på vedtatt anleggsmål og -strategier.

Aktivitetssaler

Det er mange innendørsidretter som ikke trenger å trene i idrettshaller, men kan gjennomføre sin aktivitet i mindre saler med lavere takhøyde enn det er i de tradisjonelle idrettshallene. Å bygge aktivitetssaler i tilknytning til idrettshallene vil være en kostnadseffektiv måte å skaffe mange idretter nye og bedre treningsforhold. Noen idretter vil i tillegg kunne flyttes ut av eksisterende haller og inn i aktivitetssalene. Dette vil frigjøre tid i selve idrettshallen til idretter som trenger denne. Det foreslås at det settes av til sammen 60 millioner kroner som fordeles på i størrelsesorden 50 anlegg.

Det foreslås at idrettskretsene innstiller på konkrete anlegg. NIF innstiller på fordeling mellom idrettskretsene.

	Antatt kostnad (mill.kr)	Dagens tilskuddssats (mill.kr)	Tilskuddsprosent ordinære midler	40 prosent tilskudd utgjør (mill.kr)	Behov for progsatsmidler (mill.kr)	Antall anlegg	Totalt avsatt til formålet (mill.kr)
Tilleggsareal minimum 250 kvm	5	1,2	24,0 %	2	0,8	25	20
Tilleggsareal minimum 500 kvm	10	2,4	24,0 %	4	1,6	25	40
						50	60

Aktivitetssaler er også en prioritert anleggstype i nåværende IPD.

Idrettens aktivitetshus

Idrettens aktivitetshus er et nytt konsept

Mål

Å skape et aktivitetshus hvor først og fremst ungdom kan drive med forskjellige idretter som er etterspurt i ungdomskulturen. Dette er en oppfølging av ungdomsløftet og satsing på å bedre anleggsforholdene til en rekke mindre idretter som ofte har dårlige treningsforhold.

Bakgrunn

93 prosent av alle barn er innom idretten en periode i oppveksten, de fleste innenfor idretter som fotball, ski, håndball, turn og svømming. Alt for mange slutter med idrett i løpet av ungdomsskolen. Det er grunn til å tro at flere av de som slutter kunne tenke seg å fortsette med andre idretter dersom det fantes et bredere tilbud som var lett tilgjengelig.

Idrettens aktivitetshus er et forslag på å skape et slikt tilbud. Her ser en for seg at en bygger et aktivitetshus hvor det tilbys 4 – 6 forskjellige idretter. Dette kan være idretter som:

- Klatring
- Kampsporter (boksing, bryting, judo, kick-boxing og kampsport)
- Amerikanske idretter (cheerleading/cheerdance)
- Dans
- Bowling
- Biljard
- Bordtennis
- Fekting
- Sykkel (pump-track)
- Skateboard
- Vekt-/Styrkeløft
- Squash
- Turn
- E-sport

I tillegg bør huset inneholde et fellesområde med kafé.

Eierskap og finansiering

Det foreslås at kommunene eier byggene og har ansvaret for driften. Kommunene har tradisjonelt vist liten vilje til å bygge anlegg for disse idrettene. Samtidig vet vi at disse idrettene

stort sett består av relativt små idrettslag som ikke har mulighet til å finansiere og drive egne anlegg. Nøkkelen for å få etablert disse anleggene vil være å få et stort statlig bidrag. I tillegg til 40 prosent spillemidler kan det arbeides for at staten gir direkte tilskudd over statsbudsjettet til bygging av slike ungdomshus.

Det foreslås at det fastsettes en ordinær tilskuddssats som tilsvarer 20 prosent av byggekostnaden, mens 20 prosent gis som programsatsingsmidler. Med et så stort statlig bidrag må det kunne stilles som krav til kommunene at aktivitetsområdene stilles gratis til disposisjon for idrettslagene.

Størrelse og innhold i aktivitetshusene

Det foreslås at aktivitetshusene bygges i to størrelser – et lite og et stort. Et lite aktivitetshus skal inneholde aktivitetsområder for minimum fire idretter med til sammen minimum 1 600 kvadratmeter aktivitetsflate, mens et stort ungdomshus skal inneholde aktivitetsområder for minimum seks idretter med til sammen minimum 2 400 kvadratmeter aktivitetsområde. I tillegg skal alle ungdomshusene ha et fellesområde med kafé. Store kommuner må bygge et stort ungdomshus, mens mindre kommuner kan velge å bygge et lite ungdomshus.

Ungdomshusenes totale størrelse med fellesrom/kafé, garderobes, tekniske rom, ganger osv vil trolig bli på henholdsvis rundt 2 000 og 3 000 kvadratmeter.

Valg av idretter gjøres lokalt. Her er det viktig at idrettsrådene involverer ungdom i valg av idretter da ungdom er den viktigste målgruppen for aktivitetshusene.

En suksessfaktor vil være at nye eller eksisterende idrettslag etablerer seg i bygget. Det bør stilles krav om dette. Dersom det skal etableres nye idrettslag må særforbundene være villige til å bidra med hjelp i en oppstartsfasen samtidig som kommunene må bidra med oppstartstøtte i en etableringsfasen.

For å skape et størst mulig mangfold kan det vurderes om det skal settes krav til at alle de nevnte idrettene får plass i minimum seks ungdomshus.

De forskjellige idrettene har forskjellige behov for areal og takhøyde. Et utgangspunkt til nødvendig areal vises i figur 1. Enkelte idretter vil kunne benytte den samme aktivitetsflaten, men da gjerne på forskjellige dager slik at det går minst mulig tid til rigging.

Bruk av aktivitetshusene

Idretten vil være bruker av aktivitetshusene på kveldstid og deler av helgen, mens andre grupper som trenger et møtested med fokus på fysisk aktivitet kan bruke disse på dagtid. Det kan være voksne med spesielle behov, eldre eller skoler. Det vil sannsynligvis også være god plass til egenorganisert aktivitet i husene.

Omfang og kostnad

Byggekostnaden for en slik hall vil naturlig nok variere noe, men det antas at disse hallene kan bygges for rundt 18 - 20 000 kroner/ kvadratmeter. Bruker en 20 000 kroner per kvadratmeter som et utgangspunkt vil hallene koste henholdsvis 40 og 60 millioner kroner.

Det foreslås at det settes av 180 millioner kroner til dette formålet, og at tilskuddene fordeles på 24 anlegg. Det foreslås at anleggene får støtte både fra ordinære spillemidler og fra anleggspolitisk program. Forslag til tilskuddssats er henholdsvis 10 og 15 millioner kroner som i tråd med foreslått anleggsstrategi tilsvarer 25 prosent av antatt kostnad.

Det foreslås at idrettskretsene innstiller på konkrete anlegg. NIF innstiller på fordeling mellom idrettskretsene.

	Antatt kostnad (mill.kr)	Dagens tilskuddssats (mill.kr)	Tilskudds-prosent ordinære midler	40 prosent tilskudd utgjør (mill.kr)	Behov for progsats-midler (mill.kr)	Antall anlegg	Totalt avsatt til formålet (mill.kr)
Ungdommens idrettshus 1600 kvm	40	10	25,0 %	16	6	12	72
Ungdommens idrettshus 2400 kvm	60	15	25,0 %	24	9	12	108
						24	180

Figur 1:

Tabellen angir antatt arealbehov til de forskjellige idrettene. Det er tatt utgangspunkt i behovet til et idrettslag med «normal» størrelse. Nødvendig lagerplass er inkludert i arealene.

Idrett	Antall kvm	Andre opplysninger
Klatring	300	Minimum 12 meters fritakhøyde
Kampidrettene	500	
Cheerleading/Cheerdance	300	Cheerleading trenger 7 helst 9 meters takhøyde
Dans	250	
Bowling	500	6 baner
Biljard	150	6 bord
Bordtennis	500	10 bord
Fekting	300	5 baner
Sykkel (pump-track)	250	
Vekt-/Styrkeløft	200	Styrketrening
Squash	300	4 baner
Turn (basishall)	500	(liten basishall)
Basket 3 mot 3	350	
E-sport	150	??
Kafe/fellesområde	100	